

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610/
Konu : İstanbul Milletvekili
Abdullah Levent TÜZEL'in
Yazılı Soru Önergesi.

3586

SÜRELİ
.../.../2011
07 Aralık 2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11.11.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-28582 sayılı yazımız.

İstanbul Milletvekili Abdullah Levent TÜZEL'in, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu, T.B.M.M. 7/971 Esas No'lu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ABDULLAH LEVENT TÜZEL'İN
T.B.M.M. 7/971 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

Bilindiği gibi, Van/Erciş merkez ve köylerinde 24 Ekim 2011 tarihinde 7,2 şiddetinde bir deprem meydana gelmiştir. Afet İşleri Genel Müdürlüğünün verdiği bilgilere göre, 29 Ekim 2011 tarihi itibarıyla 570 kişi yaşamını yitirmiş, 2555 kişi yaralanmış, 10621 ev hasarlı, 5739 bina yıkılmış, onarımı mümkün olmayacak derecede ağır hasar görmüş oturulamaz durumdadır. Bazı yerlerde elektrik, su, kanalizasyon gibi kamu hizmetleri kullanılamayacak derecede hasar görmüştür. Deprem nedeniyle gündelik hayat ve kamu hizmetleri düzeninde ciddi aksamalar yaşanmaktadır.

Şehir Plancıları Odası tarafından yapılan ve basına yansıyan açıklamalara göre, 648 sayılı KHK ile nüfusu beş binin altında bulunan belediyeler, yani Türkiye'nin yüzde 70'ini oluşturan nüfusun yaşadığı yerler, yapı denetimi kapsamı dışına çıkarılmakta, köylerde yapılacak okul, cami ve diğer kamusal alanların, imar planı olmadan yapılmalarının önü açılmaktadır. Van'da yıkılan Gedikbulak İlköğretim Okulu'nun yıkılışının kamu yapılanma ve denetim eksikliğinin olduğu sonuçlar açısından örnek alınması gerekir. Bu bağlamda;

1-7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun kapsamında, Van / Erciş'in afet bölgesi ilan edilmesi için yukarıda belirtilen koşullar yeterli değil midir? Daha hangi kriterler gerekmektedir?

2-Van/Erciş deprem bölgesinde zarar görenlerin konut ihtiyacını karşılamak için ne tür somut planlamalar yapılmıştır? Depremden etkilenen ayaktaki tüm yapıların taşıyıcı sistemlerine yönelik durum tespitleri yapılmış, kullanılamayacak durumda olan, tehlike yaratan yapılar yıkılmış mıdır?

3-Doğal afetlere karşı yeni kent yapılanmaları konusunda hangi önlemler alınmış, ne tür hazırlıklar yapılmıştır?

a)Sel baskınlarına uğrayan yerleşim yerlerine dair hazırlıklar,

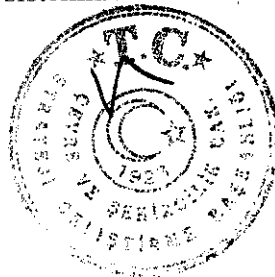
b)Deprem bölgelerine ilişkin kent oluşum planları,

c)Heyelan bölgelerindeki yerleşim yerlerine dair planlama ve önlemler.

4-Van/Erciş merkezli depremde 25 öğretmene mezar olan okul binası ve diğer kamu binalarının inşasını yapan şirketler kimlere aittir, bu kurumların ihaleleri hangi dönemde yapılmıştır? Yıkılan binaların ruhsatı kimler tarafından verilmiştir?

5-Başta 648 sayılı KHK olmak üzere, mühendislik hizmetlerini dışlayan, denetimsiz ve kontrolsüz yapılaşmanın önünü açan yasal düzenlemelerin iptal edilmesi yönünde bir yasal çalışma var mıdır?

6-4708 nolu Yapı Denetim Yasası uyarınca kurulan Yapı Denetim Firmaları verdikleri mühendislik hizmetlerinin bedelini, denetledikleri müteahhitlerden almaktadır. Bu ekonomik ilişkiler içerisinde yapıların denetimi ne kadar sağlıklı yapılabilir? Yapı denetim sistemine dair yapmakta olduğunuz bir çalışma mevcut mudur?

CEVAPLAR:

İlgili kurum olması hasebiyle Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının görüşleri de alınmak suretiyle önergenizdeki sorular aşağıdaki şekilde cevaplandırılmıştır.

1- Afete maruz bölge, 7269 Sayılı Kanunun 2. maddesi gereği, doğal afetler sonrasında yapılan etütler ve değerlendirmeler sonucu hazırlanan rapor doğrultusunda sınırları belirlenen alanlar için Bakanlar Kurulu Kararı ile alınmaktadır.

7269 Sayılı Kanunun 14. maddesine gereği aynı Kanunun 2. maddesinden dolayı afete maruz bölge ilan edilen yerlerde can ve mal güvenliği tehlikesi mevcut ise bölge yapı ve ikamete yasaklanarak afet bölgesi ilan edilir ve bu alana giriş çıkışlar yasaklanır.

Bir alanın ikamete yasaklanmasının vatandaşlarımızın sosyal ve ekonomik durumunu ciddi boyutlarda olumsuz etkilemesi nedeni ile Van Erciş Bölgesi deprem sonrasında afet bölgesi ilan edilmemiştir. Hükümetimizce mevzuatın verdiği tüm yardım olanakları eksiksizce sağlanmıştır.

2- 23 Ekim 2011 tarihi itibari ile Van ilimizde yaşanan depremler ile ilgili olarak Bakanlığımızın da aktif olarak destek verdiği ön hasar tespit çalışmaları; sürekli yaşanan artçı ve farklı depremlere rağmen büyük oranda tamamlanmış olup, tamamlanan bölgelerde kesin hasar tespit çalışmalarına geçilmektedir. Koordinasyonu Afet ve Acil Durum Başkanlığı ile Van Valiliğince yapılan çalışmalar kapsamında ağır hasarlı olarak ifade edilen ve çevresine önemli ölçüde tehlike arz eden yapıların yıkım çalışmaları görsel basından da takip edildiği üzere bir program çerçevesinde ve aciliyet durumuna göre yapılarak enkazları kaldırılmaktadır.

TOKİ tarafından depremin ardından 2944 kalıcı konut ihalesini tamamlanarak binaların temeli atılmış olup, 1808 konutla ilgili olarak da ihale aşamasına gelinmiştir. 1808 konutun ihalesinin tamamlanmasıyla birlikte Van'daki depremzedelerin barınma sorunun çözümü amacıyla 4752 konutun ihale sürecini tamamlamış ve inşaat aşamasına geçilmiş olacaktır.

3- Sel baskınına uğrayan yerlerdeki su baskınına maruz veya maruz kalabilecek alan sınırları ile bu alan içerisindeki önlem durumları Devlet Su İşleri tarafından belirlenmekte ve önlem alınmaktadır.

Heyelan tehlikesi taşıyan alanlar için imar planına esas hazırlanan jeolojik-jeoteknik raporlar doğrultusunda önerilen mühendislik önlemleri belediyeler kontrolünde yerine getirildikten sonra yine belediyelerce alanın imara açılması mümkün olmaktadır.

Bakanlığımızca afetlere karşı dayanıksız yapılar ile imar mevzuatına aykırı ve kaçak yapıların bertarafı ile güvenli yaşam çevreleri oluşturmak üzere gerekli iyileştirme, tasfiye ve yenileme işlemlerine ilişkin bir kanun taslağı hazırlanmaktadır.

Bunun yanı sıra; Bakanlığımızca 25.08.2011 tarih ve 101702 sayı ile 81 il Valiliğine yazı yazılmış ve doğal afetlere hazırlıklı bir Türkiye için, şehirlerimizin modernleştirilmesi ve insan hayatını tehdit eden risklerden arındırılacak şekilde yaşanabilir şehirler oluşturulması amacıyla Valilik ve İl dâhilindeki Belediyelerin işbirliğinde, öncelikle afetlerden azami zarar görebilecek alan ve bölgelerinin araştırılarak bu alanlardan kentsel dönüşüm alanı olarak belirlenebilecek bölgelerin tespit edilmesi, bu alanlara ilişkin gerekli bilgi ve belgelerin Bakanlığımıza iletilmesi istenilmiştir.

4-Erciş İlçesinde 23.10.2011 tarihinde meydana gelen deprem sonrasında Belediye Binası ağır

hasar görmüş olup, Fen İşleri Müdürlüğü ve Ruhsat Şubesi Erciş Cumhuriyet Baş Savcılığı tarafından mühürlenmiştir.

5- 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hiçbir şekilde mühendislik hizmetlerini dışlayan, denetimsiz ve kontrolsüz yapılaşmanın önünü açan bir düzenleme değildir, aksine Bakanlığın görev alanı ile ilgili mesleki hizmetlerin norm ve standartları hazırlanacak, geliştirilecek, uygulanması sağlanacak ve ilgililerin kayıtları tutulacaktır.

Ayrıca Bakanlığımızca yapıların ülke içindeki dağılımı, bulunduğu yapı sınıfı, tipolojileri ve inşaat teknolojileri ile yöntemleri gözetilerek sürekli gelişim ve denetim ilkesine bağlı olarak mevzuat çalışmaları yürütülmektedir.

6- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkındaki Kanun gereği “Yapı denetim hizmeti; yapı denetim kuruluşu ile yapı sahibi veya vekili arasında akdedilen hizmet sözleşmesi hükümlerine göre yürütülür. Yapı sahibi, yapım işi için anlaşma yaptığı yapı müteahhidini vekil tayin edemez.”

Yapı denetim kuruluşlarına ödenecek olan yapı denetim hizmet bedelleri Kanun gereği yapı sahibince il muhasebe birimlerince açılan emanet nitelikli hesaplara yapılmakta olup ilgili idareler ile Bakanlığımız kontrolünde yapı denetim kuruluşlarına verdikleri hizmet oranlarında ödenmektedir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere yapı denetim kuruluşu ile yapı müteahhidi arasında ticari bir alışveriş mümkün değildir.

Bakanlığımızca yapı denetiminin bir süreç denetimi olarak bir bütün olarak gerçekleştirilmesi öngörülmekte, aykırılığa neden olan, etüt ve proje müellifleri, yapı müteahhitlik kuruluşları, yapı denetim ve malzeme laboratuvarları, şantiye şefleri, yapı ustaları, yapı denetim kuruluşları ve denetim sorumlusu mimar ve mühendisler hakkında taviz vermeksizin gerek Bakanlığımız gerek ilgili idareler gerekse ilgili meslek odalarınca cezai işlem tesisine ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

